

Eski Ama Eskimeyen Kaynak: Odun

Çeviri: İlay Çelik

Science'ta yayımlanan bir rapor eski bir enerji kaynağını yeniden gündeme getiriyor: Odun. Avusturya ve ABD'deki araştırmacılar odunun ihmal edilmiş ancak potansiyel olarak faydalı olabilecek bir enerji kaynağı olduğunu vurguluyor.

Amerikalılar 1800'lerde kömüre geçene kadar enerji ihtiyaçlarının büyük kısmını odundan sağladılar. Bugün Avrupa'da pek çok ülke ısıtma, soğutma ve genel enerji ihtiyaçları için ağaçlara ve gelişmiş yakma teknolojilerine dönüyor. Avusturya tek başına 1000'den fazla odun yakma istasyonu kurmuş; bu istasyonlar çevreye oldukça düşük miktarda atık bıraktığı gibi % 90'lara ulaşan ısı verimliliğine sahip.

Ormanları kesmek enerji sorununa yönelik en çevreci çözüm olarak görünmeyebilir; nitekim araştırmacılar da odun kaynaklarımızı sürdürülebilir şekilde yönetmenin yolunu bulmamız gerektiğini söylüyor. Öte yandan ağaçlar yenilenebilir enerji kaynakları ve maliyetleri de fosil yakıtlardan daha düşük.

<http://www.sciam.com/podcast/episode.cfm?id=old-energy-source-wood-be-new-alter-09-03-16>

Yeni Grip Virüsü Salgın Yaratabilir

Derleme: İlay Çelik

Yeni bir grip virüsü Meksika'da yüzlerce kişiyi etkiledi, hastalananların bir kısmı hayatını kaybetti. 26 Nisan itibarıyla ABD'de hastalığa yakalanan 20 kişiye de virüs kesin olarak tespit edildi. ABD yetkilileri acil durum ilan ederken Dünya Sağlık Örgütü de durumu salgın olarak ilan edip etmeme konusunda karar vermek üzere acil toplantılar yapıyor.

Yıllarca korku duyulan kuş gribi virüsünden sonra kaygı yaratan yeni virüs bu defa H1N1 ailesinden bir domuz virüsü. Grip virüsleri yüzeylerindeki kısaca H ve N olarak anılan iki temel proteine göre adlandırılıyor. Bu yeni virüsteki H proteini bir domuz virüsünden geliyor, ancak virüse ait bazı genler de kuş ve insan gribi virüslerine ait. Yani aslında bu yeni virüs domuz, kuş ve insan virüslerinin bir karışımı olarak nitelendiriliyor; ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi uzmanları bu karışımı oldukça sıra dışı buluyor.

Hastalığın ciddiyeti, ne kadar öldürücü olacağına bağlı. Meksika'daki şüpheli ölüm vakaları H1N1 virüsü açısından incelenirken salgın bölgesinde bu virüsten kaynaklı kaç tane hafif vaka olabileceği henüz bilinmiyor. Her iki rakam da hastalığın ne kadar ciddi olduğunun anlaşılabilmesi için gerekli.

Bununla birlikte hastalığın Meksika'da genç yetişkinlerde görülmesinin salgın göstergesi olabileceği kabul ediliyor.

ABD'de hastalığa yakalanan kişilerin domuzlarla bilinen herhangi bir teması olmamış, ayrıca hastalığı taşıyan farklı salgın gruplarının birbirleriyle teması da olmamış. ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi başkanı Richard Besser bunun, virüsün çoktan bireyden bireye bulaştığını gösterdiğini ve hastalığın yayılmasını engellemek için virüs ilaçları kullanılması için çok geç olduğunu belirtiyor.

Domuz gribinin belirtileri diğer grip türlerinininkiyle aynı: ateş, öksürük, boğaz şişmesi, vücut ve baş ağrıları, üşüme ve halsizlik. ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi uzmanları, hastalıktan korunmak için elleri sık sık yıkamayı, düzenli uyumayı ve bol sıvı almayı tavsiye ediyor.

Benzer domuz gribi virüslerinin domuzdan insana geçtiği daha önce de görülmüştü, ancak bunlar salgına dönüşmemişti. 1976'da bir başka H1N1 grip virüsü domuzdan insana bulaşmış ve ABD ordusundan bir erin ölümüne sebep olmuştu. Bunun üzerine ilan edilen acil durumda binlerce kişiye aşı yapılmıştı. Ancak hastalık salgına dönüşmeden son bulmuştu.

Şu anki domuz gribi vakalarının salgına dönüşüp dönüşmeyeceği bilinmiyor, ABD yetkilileri acil durum tedbirleri altında hastalığın ciddiyetini ve bulaşıcılığını belirlemeye çalışıyor.

<http://www.newscientist.com/article/dn17025-deadly-new-flu-virus-in-us-and-mexico-may-go-pandemic.html>
<http://www.sciam.com/blog/60-second-science/post.cfm?id=what-is-swine-flu-us-declares-publi-2009-04-26>
<http://www.newscientist.com/article/dn17026-swine-flu-what-you-need-to-know.html?full=true>